

P O L O N A L I B E R Š A R
I V A N A P E T R I C L A S N I K
N A T A Š A P I R I H S V E T I N A
A N D R E J A P O N I K V A R

NAPREJ PA V SLOVENŠČINI

Učbenik za nadaljevalce
na tečajih slovenščine
kot drugega ali tujega jezika

Ljubljana, 2015

Kazalo

Uvod	3
1. enota: Koliko jezikov govoriš?	5
2. enota: Dajmo, naši!	11
3. enota: Mmm, kako diši!	17
4. enota: Sreča na vrvi	24
5. enota: A to res potrebujem?	31
6. enota: Kam danes?	38
7. enota: www.povezan.com	45
8. enota: Hočem pomagati!	53
Slovnica in vaje	61
1. enota	63
2. enota	73
3. enota	81
4. enota	88
5. enota	95
6. enota	102
7. enota	108
8. enota	116
Rešitve slovnicih vaj	121
Prepis avdioposnetkov	128
Vsebina enot	133



Uvod

Učbeniški komplet (učbenik in zgoščenka) **Naprej pa v slovenščini** je namenjen učenju slovenščine kot drugega in tujega jezika na nadaljevalni stopnji. Primeren je za tuje govorce slovenščine, ki so se slovenščino že učili in katerih vstopna raven znanja je primerljiva z ravno A2 Skupnega evropskega jezikovnega okvira. Učbenik naj bi uporabnike predvidoma pripeljal do naslednje ravni (B1) na lestvici Skupnega evropskega jezikovnega okvira. Dosežena raven B1 naj bi uporabnikom omogočala samostojno in ustrezno jezikovno rabo v večini sporazumevalnih situacij, ki se pogosto pojavljajo v slovensko govorečem okolju.

Učbenik je namenjen za delo z učiteljem, predvidoma v skupini, na krajših, približno 80 ur dolgih tečajih. Vsebinsko nadgrajuje in dopolnjuje učbenika **A, B, C ... 1, 2, 3, gremo in Gremo naprej**.

Učbenik je razdeljen na dva dela. V prvem je osem tematsko raznolikih enot, ki prinašajo vsebine z različnih področij življenja. Poudarek je predvsem na širjenju besedišča in spodbujanju samostojnega govorjenja ter pisanja, saj raven B1 predvideva, da naj bi bil jezikovni uporabnik na tej ravni sposoben samostojno tvoriti preprosta, povezana besedila o temah, ki so mu znane in ga zanimajo.

Vsako enoto uvaja vprašalnik, na katerega naj bi študenti odgovorili s pomočjo že danih odgovorov; v tem uvodnem delu se študenti seznajajo z osnovnim besediščem enote. Sledi naloga, v kateri so predstavljena mnenja različnih govorcev o določenem vprašanju, povezanem s tematiko. Besedila so predvsem prirejena avtentična besedila iz različnih slovenskih medijev in odražajo pogled posameznika na obravnavano temo. Sledijo različne naloge; študenti so nagovorjeni, da na podoben način sami izrazijo mnenje o izbrani temi. Sledita dve osrednji besedili enote, eno je namenjeno branju (ob tem besedilu je v večini primerov tudi naloga za utrjevanje besedišča), drugo poslušanju, obe sta opremljeni z nalogami za preverjanje razumevanja. Sledi več dejavnosti, namenjenih konverzaciji. V vsaki enoti sta tudi ena ali dve dejavnosti, namenjeni pisanju, ob eni so študenti vodeni, pri drugi besedilo tvorijo samostojno. Ob posameznih nalogah se pojavljajo opozorila na slovnične vsebine in vaje, ki so v drugem delu učbenika. Gradivo prinaša slovnične vsebine, s katerimi se obnovi in nadgradi osnovo slovnično znanje. Pravilnost vaj lahko učenci preverijo tudi sami, saj so na koncu učbenika rešitve.

Učbeniku je priložena zgoščenka z besedili, namenjenimi poslušanju, vsi posnetki so oštevilčeni in označeni s posebnim znakom. Vsa posneta besedila so na voljo tudi v prepisu.

Avtorice

1

Koliko jezikov govoriš?

Tema

- Učenje jezikov

Slovnica

- Glagol v sedanjiku
- Glagol v pretekliku
- Glagol v prihodnjiku
- Pridevnik in samostalnik

1. Odgovorite in poročajte. Izberete lahko več odgovorov.

1. Slovenščino se učim ...

- a) šele nekaj časa.
- b) približno eno leto.
- c) že nekaj let.
- č) drugo: _____

2. Slovenščino sem se začel/a učiti ...

- a) na tečaju v svoji državi.
- b) na tečaju v Sloveniji.
- c) na fakulteti.
- č) sam/a.
- d) drugo: _____

3. Slovenščino se učim, ker ...

- a) imam v Sloveniji partnerja, sorodnike, prijatelje.
- b) jo potrebujem za študij ali za delo.
- c) živim v Sloveniji.
- č) se nameravam preseliti v Slovenijo.
- d) sodelujem s slovenskimi poslovnimi partnerji.
- e) me zanimajo slovanski jeziki.
- f) drugo: _____

4. Slovenščino uporabljam, ko ...

- a) pišem mejle.
- b) se pogovarjam s prijatelji, partnerjem ali sorodniki.
- c) sem v službi.
- č) berem časopise, knjige ali internetne strani v slovenščini.
- d) grem v Slovenijo.
- e) drugo: _____

5. Pri učenju slovenščine se mi zdi najpomembnejše ...

- a) veliko govoriti, brati, pisati.
- b) poznati slovnico in reševati slovnične vaje.
- c) učenje novih besed.
- č) drugo: _____

6. V slovenščini imam težave ...

- a) s slovnico.
- b) z govorjenjem.
- c) z naglaševanjem besed.
- č) z razumevanjem pogovornega jezika.
- d) Nimam težav s slovenščino.
- e) drugo: _____

7. Želim ...

- a) izpopolniti svoje znanje slovenščine.
- b) se udeležiti tečaja slovenščine v Sloveniji.
- c) brati slovensko literaturo.
- č) prevajati iz slovenščine v svoj jezik.
- d) drugo: _____

8. Poleg slovenščine sem se učil/a tudi ...

- a) nemščino.
- b) ruščino.
- c) francoščino.
- č) španščino.
- d) drugo: _____



2a. Preberite in poslušajte anketo.**Zakaj ste se začeli učiti slovenščino?****Jana, Slovaška**

Slovenščino sem se začela učiti, ker sem po končanem dodiplomskem študiju slavistike želela v doktoratu primerjati slovenske in slovaške glagole. Ko sem pisala doktorat, sem se navdušila nad slovensko literaturo. Mogoče jo bom v prihodnosti prevajala.

David, Italija

Kot prostovoljec sem želel delati z Romi v Sloveniji. Zato sem se začel učiti slovenščino že v Italiji. Učil sem se jo dve leti. Na koncu tečaja sem znal napisati svoj življenjepis in prošnjo za zaposlitev. Zdaj v Sloveniji živim in delam.

Péter, Madžarska

Moji sorodniki živijo v Gornjem Seniku. To je kraj na Madžarskem, ki je blizu meje s Slovenijo. Slovenščino sem se začel učiti že v osnovni šoli, ampak se je nisem dobro naučil. Ko sem prvič prišel v Ljubljano, moji sostanovalci in sošolci na tečaju niso znali madžarsko, zato sem se moral dobro naučiti slovensko. Zdaj študiram v Sloveniji in upam, da bom dobil službo na Madžarskem ali v Sloveniji. V službi želim pa uporabljati oba jezika.

Pilar, Španija

Prvič sem za slovenščino slišala pred nekaj leti v Berlinu na tečaju nemščine. Tam sem spoznala dve Slovenki, ki sta mi povedali, da ima slovenščina ednino, dvojino in množino. Takrat sem se naučila svoje prve stavke v slovenščini: *Živjo, kako si? Živjo, kako sta? Živjo, kako ste?* Ampak besede *živjo* nisem znala izgovoriti. Potem sem šla na tečaj v Slovenijo in zdaj so slovenščina in Slovenci del mojega življenja in del moje družine.

Dimitrij, Ukrajina

Vse življenje sem živel v Ukrajini in še pred pol leta si nisem mislil, da bom govoril slovensko. Vedno sem želel študirati v Evropi, ne vem pa, zakaj sem izbral Slovenijo. Slovenščina se mi zdi podobna ukrajinščini, ampak včasih imam zaradi te podobnosti pri prevajanju težave.

Kaj pa vi?

Slovnica I
GLAGOL V SEDANJIKU
→ str. 63

2b. Smiselno dopolnite stavke z ustreznim glagolom. Glagoli so že v pravilni obliki. En glagol je odveč.

- Dimitrij _____ sodobno slovensko prozo v ukrajinščino.
- Jana v doktoratu _____ glagole v slovenščini in slovaščini.
- David vsak dan _____ slovenščino pri svojem delu.
- Moj prijatelj ne _____ madžarsko, govori samo angleško.
- Péter _____, da se bo moral dobro naučiti slovensko.
- Pilar težko _____ besedo *živjo*.

izgovori

zna

začne

prevaja

uporablja

primerja

ve

3a. Preberite besedilo Olivie, študentke slovenščine iz Anglije.**Hvala za čaj**

Ljudje me velikokrat vprašajo *zakaj slovenščina*. Pogosto so presenečeni, ko povem, da pred začetkom študija nisem imela stikov s slovenščino, zdaj pa jo že nekaj let študiram na univerzi v Nottinghamu. Kadar premišlujem, kako sem sama ustvarjala povezave s slovenščino, se mi zdijo pomembne tri stvari.

Ljudje

Ljudje imajo zelo pomembno vlogo pri mojem učenju slovenščine. Ko sem prvič prišla v Ljubljano pozimi, je bilo zelo mrzlo in megleno. *Zakaj se nisem odločila za jezik tople države*, sem si mislila. Vreme ni bilo prijazno, ampak ljudje pa. Od takrat sem se že velikokrat vrnila in zaradi nekaterih res super ljudi sem se veliko naučila.

Dogodki

Če se spomniš posebnih dogodkov, se boš spomnil tudi besed, ki si se jih ob njih naučil. To je zanimivo, ker tvoja doživetja vplivajo na tvoje besedišče. Zaradi službe, ki sem jo imela v Sloveniji, vam lahko veliko povem o tovarni zdravil, v kateri sem delala, pogosto pa pozabim čisto osnovne besede, na primer kako se reče *vilice* ali kaj takega.

Besedne igre

Pomembno je, da lahko na en način povežeš novi jezik s svojim jezikom. Jaz sem tako začela ustvarjati jezikovne šale. Na primer, ko mi kdo reče *hvala*, včasih odgovorim z *veseljem*, včasih *ni za kaj*, včasih *malenkost*. Ampak nikoli ne vem, kateri odgovor je najustreznejši. Nekoč pa sem našla rešitev za posebno situacijo. Ko sem postregla s čajem in so se mi prijatelji zahvalili, sem odgovorila *ni za čaj*. Vedno se bom tudi spominjala besede *tekmovanje*, zato ker sem enkrat prijatelju, ki je tekač in je šel na maraton, rekla *dober tek*!

Slovnica II**GLAGOL V PRETEKLIKU**

→ str. 66

Slovnica III**GLAGOL V PRIHODNJIKU**

→ str. 68

3b. Popravite trditve tako, da bodo ustrezale informacijam iz besedila v nalogi 3a.

- Olivia je bila že pred študijem povezana s slovenščino.
- Ko je bila Olivia prvič v Sloveniji, je bilo vreme lepo, ljudje pa so bili hladni.
- O tovarni zdravil Olivia ne ve nič.
- Olivia se vedno spomni vseh slovenskih besed.
- Olivia svoj in tuji jezik povezuje z zabavnimi slovničnimi pravili.
- Olivia je rekla *dober tek* prijatelju, ko mu je postregla čaj.

**3c. Povzemite besedilo iz naloge 3a. Začetek je že dan.**

Olivia je študentka slovenščine na univerzi v Nottinghamu. Pred študijem ni imela stikov s slovenščino.



4. Pogovarjajte se.

- Ali se ljudje v vaši državi učijo več tujih jezikov?
- Katere jezike znajo starejše in katere mlajše generacije? Zakaj?
- Kdaj se v vaši državi otroci začnejo učiti tuje jezike? Katere jezike se učijo?
- Ali se vam zdi učenje različnih jezikov pomembno? Zakaj?
- Katere tuje jezike govorite? Kje ste se jih učili? Kdaj in kje jih uporabljate?
- Kateri tuji jezik bi se radi še učili? Zakaj?

5. Poslušajte pogovor z Mojco Sušnik in odgovorite na vprašanja.

- Zakaj se Slovenci učijo tuje jezike?
- Katera dva jezika se Slovenci najpogosteje učijo?
- Zakaj se mladi vpišejo na jezikovne tečaje?
- Kako poteka pouk jezika na daljavo?

6. Radi bi se vpisali na tečaj slovenščine. Oglejte si oglas in odigrajte pogovor v Centru za slovenščino kot drugi ali tuji jezik.**Center za slovenščino kot drugi ali tuji jezik****Organiziramo tečaje slovenščine**

- za vse, ki jim slovenščina ni prvi jezik,
- na treh stopnjah: začetni, nadaljevalni, izpopolnjevalni.

Imamo

- usposobljene učitelje,
- kakovostna gradiva in učbenike,
- majhne skupine (od 8 do 12 udeležencev),
- več kot 30 let izkušenj z organizacijo tečajev.

Več informacij na tel. št.: 00386 (0)1 241 86 77

7a. Preberite intervju z Moniko. Vsakemu odgovoru dopišite ustrezno vprašanje. Eno vprašanje je odveč.

- Kaj si želite v prihodnosti?
- Kakšna se vam zdi Ljubljana?
- Koliko časa se učite slovenščino?
- Katere kraje v Sloveniji ste obiskali?
- Zakaj ste se odločili za učenje slovenščine?
- Zakaj ste po tečaju na Dunaju prišli še na tečaj v Ljubljano?

1. _____

Moja mama je Slovenka in imam veliko sorodnikov v Ormožu, ampak v otroštvu se žal nisem naučila slovensko, razen nekaj besed, in se nisem mogla pogovarjati s svojo družino. Zato sem se odločila, da se naučim slovensko.

2. _____

Ker se je najbolje učiti jezik v državi, kjer ga govorijo. Poleg tega bolje spoznaš tudi ljudi in državo.

3. _____

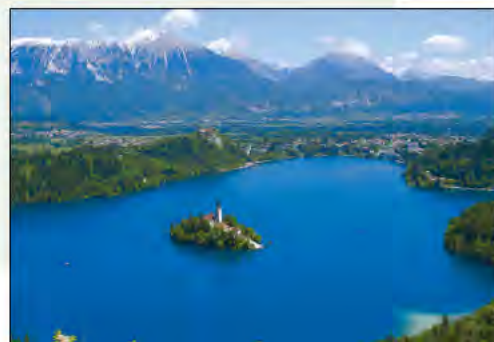
Presenečena sem bila, da je tako majhna – v primerjavi z Dunajem je bilo to zelo zanimivo. Je pa Ljubljana mirnejša in tudi prometa je manj.

4. _____

Popoldne, ko ni bilo tečaja, sem obiskala okolico Ljubljane. Po koncu tečaja pa sem šla tudi na Bled, plavala sem v jezeru in zelo uživala, obiskala sem Postojnsko jamo in Portorož. Videla sem hribe in morje.

5. _____

Upam, da bom nekoč tekoče govorila slovensko in da se bom lažje pogovarjala s svojimi sorodniki.

**Slovnica IV****PRIDEVNIK IN SAMOSTALNIK**

→ str. 70

7b. Napišite obnovo intervjuja z Moniko.

8. Opišite slike in komentirajte situacije. Odgovorite na vprašanja. Uporabite navedene besede.

1. Kaj menite o poletnem jezikovnem tečaju v tujini?

Bi se ga udeležili? Zakaj?

- aktivno preživljanje počitnic
- spoznavanje ljudi, kulture in običajev
- visoki stroški



2. Kaj menite o samostojnem učenju jezika? Kaj so prednosti in kaj pomanjkljivosti?

- motivacija za učenje
- učbeniki, jezikovni tečaji na spletu
- nizki stroški



3. Kaj menite o zgodnjem učenju tujih jezikov?

- slike, pesmi, pravlјice, igrice
- znanje več jezikov
- želje in ambicije staršev



4. Komu in zakaj bi priporočili individualni pouk tujega jezika?

- hitro napredovanje
- posebne želje
- urnik



NAPREJ PA V SLOVENŠČINI

Učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika

Avtorice:

Polona Liberšar
Ivana Petric Lasnik
dr. Nataša Pirih Svetina
Andreja Ponikvar

Recenzentki:

dr. Nataša Hribar
dr. Saša Vojtech Poklač

Urednica:

Mateja Lutar

Lektorica:

Mateja Lutar

Fotografije: iStock

Oblikovanje in prelom:

Metka Žerovnik

© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2015. Vse pravice pridržane.

Založila:

Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

Izdal:

Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani;
www.centerslo.net

Za založbo:

red. prof. dr. Branka Kalenič Ramšak, dekanja Filozofske fakultete

Ljubljana, 2015

Prvi natis

Naklada:

2000 izvodov (tisk na zahtevo)

Tisk:

Birografika Bori, d. o. o.

Cena: 29,00 EUR

Učbenik je izšel s finančno pomočjo uredništva visokošolskih in drugih učbenikov Filozofske fakultete, ki ga vodi red. prof. dr. Janica Kalin.

Strokovni svet Republike Slovenije za izobraževanje odraslih je na svoji 78. seji dne 27. 11. 2014 na podlagi 27. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07-UPB in 36/08) in 15. člena Pravilnika o potrjevanju učbenikov (Uradni list RS, št. 57/06) v nadaljevanju Pravilnik – sprejel sklep št. 7/78 o potrditvi učbenika:

Naslov: Naprej pa v slovenščini, učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika; vrsta programa: izobraževanje odraslih; predmet: slovenščina za tujce; avtorice: Polona Liberšar, Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar; lektorica: Mateja Lutar, recenzentki: dr. Nataša Hribar, dr. Saša Vojtech Poklač; likovno-tehnična urednica: Mateja Lutar; urednica: Mateja Lutar; fotografije: iStock; leto izdaje: 2015; založnik: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

811.163.6(075.4)

NAPREJ pa v slovenščini : učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika / Polona Liberšar ... [et al.] ; [urednica Mateja Lutar] ; [izdal Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik ; fotografije iStock]. - 1. natis. - Ljubljana : Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2015

ISBN 978-961-237-725-0

1. Liberšar, Polona 2. Ponikvar, Andreja 3. Lutar, Mateja
277977856